Autor Guste Santini
Četvrtak, 30 Kolovoz 2007 12:02

Inflacija ugrozila srpsku ekonomsku stabilnost

Još uvijek nije napuštena dilema: da li je inflacija monetarni fenomen ili je inflacija realni fenomen.

Kako pripadamkrugu starijih ljudi i kako se ne povodim za pomodnim strujama ostajem pri tvrdnji da je inflacija, u svojoj osnovi, realni fenomen. Ona može biti i monetarni fenomen kao što je tzv. psihološka inflacija ali je to danas lako liječiva bolest. Ostaje inflacija temeljena na realnim kategorijama koju zovemo troškovna ili strukturna inflacija. I dok se psihološka liječi monetarnim mjerama ova realna se liječi jedino većom privrednom aktivnošću.
.
U Srbiji više, u Hrvatkoj manje, inflacija je stalno prisutna. Priče o stabilnim cijenama su samo priče i, u osnovi, imaju vrlo maloveze sa pravim stanjem stvari. U Ekonomskoj politici za 1995. godinu sam utvrdio da je inflacija u Hrvatskoj 4% mjesečno što na godišnjem nivou daje inflaciju od 60%. Istovremeno je službena statistika objavila da je stopa inflacije 2,0%

Očito se svojih stavova i nakon 12 godina ne odričem. Gdje su razlike?

Inflacija, kako je vidim, je sumarni izraz svekolikih odnosa u procesu reprodukcije. Ona je za mene mjera nereda u svakoj zemlji pa i u Hrvatskoj.

Što se to događa u Srbiji?

Kako nemam izvorne informacije jer mi ministarstva i centralna banka još ne dostavljaju svoje statistike i analize mogu tek kvalitativnom analizom nešto na tu temu reći.

Srbija ima ozbiljnih problema u proizvodnji. Njezina produktivnost nije zadovoljavajuća što se vidi iz ekonomskih odnosa s inozemstvom. Naprosto nvostvorena vrijednost je novostvorena vrijednost koju, građanski ekonomisti, danas nazivaju dodana vrijednost. Srbija, za razliku od Hrvatske, nema jadranskog mora i tako nema turističkih prihoda kao što ih ima Hrvatska. E upravo devizni prihodi od turizma Hrvatskoj omogućuje veći deficit robne razmjene s inozemstvom nego što je to slučaj u Srbiji. Pri tome, Srbija ima neuporedivo više stanovnika čije su potrebe vrlo slične potrebama hrvatskih građana. I dalje, ograničenje u zaduživanju prema inozemstvu u Srbiji je kratkoročna realnost; Hrvatska se još može zaduživati. Jasno zaduživanje nije dobro. Zaduživanje nije dobro posebno za buduće generacije. Ali na ovom prostoru živiti na kredit inije neka novina. Poslovne banke u Srbiji, kao uostalom i u Hrvatskoj, odobravaju kredite građanima u većoj mjeri nego što dopušta domaći društveni proizvod i istovremeno se usporava kreditna podrška privredi. Sve je to već viđeno u Hrvatskoj. Inflacija može biti plaćena kontrakcijom privredne aktivnosti, čega se bojim, i što će se ipak na kraju dogoditi. Prema tome, smanjenje osobnih primanja, temeljem manje privredne aktivnosti, opet rezultira manjom potražnjom. A to je bitno za vjerovnike. Ostalo je priča koja je i ostaje priča nerazvijenih zemalja.